

Tiltag der kan skabe mere aktivitet i de københavnske idrætsfaciliteter

I undersøgelsen af udnyttelsen af de kommunale idrætsfaciliteter fremgår det, at hovedparten af faciliteterne er fuldt bookede i prime-time fra kl. 16-20 mandag til torsdag. I mange af de store idrætshaller er dagtimerne i vid udstrækning anvendt af skoleklasser. På trods heraf er der registreret ledig kapacitet i dagtimer og ydertidspunkter, enten fordi der ikke er interesse for at anvende tiderne eller der sker udeblivelser. Begge dele medvirker til at nedbringe udnyttelsesgraden.

I forlængelse af KFUs foreløbige behandling af undersøgelsen er der udarbejdet nedenstående forslag med et sigte på at skabe mere aktivitet i idrætsfaciliteterne. Meraktivitet skal skabes inden for den gældende præmis om, at kommunale idrætsfaciliteter skal skabe rammer primært for folkeoplysende foreningers børn- og ungeaktiviteter.

Forslagene sigter både mod at nedbringe de uhensigtsmæssige udeblivelser og om at gøre det endnu mere attraktivt at benytte faciliteterne. Det handler både om forbedrede bookingpræmisses og fysiske forbedringer af faciliteterne.

Derudover kan der skabes meraktivitet ved at styrke strukturelle samarbejder og igangsætte tiltag, der i særlig grad øger idrætsdeltagelse på de tidspunkter af dagen, hvor haludnyttelsen er lavest.

Tiltagene er ikke ordnet i prioriteret rækkefølge.

Dialog

Samarbejde med BUF og privatskoler

Den nye folkeskolereform åbner op for samarbejder med f.eks. skoler, daginstitutioner og KKFO'er om aktiviteter i dagtimerne. F.eks. forskydning af spisefrikvarteret, så presset på idrætsfaciliteterne fordeles ud på et større tidsrum og samarbejder om temaundervisning, hvor elever får mulighed for at benytte f.eks. fægte- og tennisfaciliteterne i dagtimerne.

Det kan også overvejes, om f.eks. svømmeundervisningen skal tilbydes allerede på første eller andet klassetrin med henblik på også at få de yngste elever ind i svømmehallerne i dagtimerne. På den måde frigives noget af tiden i prime-time, hvor disse elever alternativt ville have gået til svømning i en forening. Mange svømmeforeninger har ventelister og giver udtryk for et ønske om mere tid – særligt i prime-time.

19-06-2013

Sagsnr.
2013-66265

Dokumentnr.
2013-66265-12

Sagsbehandler
Bettina Falk

19-06-2013

~

Byudvikling & Events

Nyropsgade 1, 3. sal

1602 København V

Telefon
33663816

E-mail
befalk@kff.kk.dk

EAN nummer
5798009780393

www.kk.dk

Med den nye skolereform åbner sig nye muligheder for samarbejde mellem Kultur- og Fritidsforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen. Kravet om mere idræt og bevægelse i folkeskolerne øger behovet for faciliteter. Reformen lægger op til stor medbestemmelse på de enkelte skoler mht. anvendelse af den nye aktivitetstid. Der lægges således op til et endnu større samarbejde om anvendelse af banetid i dagtimer og længerevarende idrætsforløb på idrætsinstitutionerne.

Skolereformen tilfører privatskolerne flere midler. De ekstra midler kan skabe et råderum til at leje mere banetid i faciliteterne. Privatskolernes klasser udebliver sjældent fra bookede tider. En større andel af timer booket af privatskoler vil derfor øge udnyttelsen. Privatskoler er imidlertid rangeret efter folkeskoler i fordelingsprincipperne, hvorved det kan være vanskeligt for dem at finde attraktiv, ledig banetid i de større idrætshaller.

Samarbejde med sociale institutioner

Et samarbejde med sociale institutioner med henblik på en øget tilgængelighed for marginaliserede og udsatte grupper. F.eks. etniske minoriteter, handicappede borgere m.fl. Et eksempel herpå er 'Hjemløsebold' og udvidede åbningstider målrettet 16-25årige mænd. Eksempler på andre samarbejdspartnere er Rigshospitalet, Center for Kræft & Sundhed og ældrecentre. Vil man videre af dette spor, skal det prissættes og aftales nærmere, hvem der er ansvarlige for at igangsætte initiativerne.

Samarbejde med TMF

Samarbejder med by- og områdefornyelser om at synliggøre områdets idrætsmuligheder og igangsætte initiativer for borgere med mulighed for og ønske om at bruge idrætsfaciliteter på tider uden for spidsbelastningen.

Samarbejde med SUF

Styrket samarbejde med bla. sundhedshusenes aktivitetsmedarbejdere og Folkesundhed København, som har en række aktivitetstilbud til borgergrupper med mulighed for at dyrke idræt i dagtimerne. Eksempler herpå er fodboldfitness, hvor fodboldklubber i samarbejde med kommunen og eventuelt virksomheder/institutioner skaber tilbud i dagtimerne, hvor kunstgræsbanerne alligevel står tomme, og Active4Ever i Valby Vandkulturhus.

I et udvidet samarbejde kan der også skabes bedre vilkår for idrætsdeltagelse under og efter et forløb i fx sundhedscentret ved at tilbyde tider i en nærliggende facilitet til nedsat pris eller gratis. Ligeledes kan der arbejdes med at skabe en relation til anlægspersonale eller en aktivitetsmedarbejder for at lette overgang fra trykt behandlingscenter til stort idrætsanlæg.

Samarbejde med a-kasser

Et samarbejde med a-kasser med henblik på at øge antallet af idrætstilbud til arbejdsløse københavnere. Foreningslivet kunne med fordel kobles på dette samarbejde.

Samarbejde med turistbureauer og Wonderful Copenhagen

Synliggørelse af ledig tid for turister og expats, som er i byen i en kort eller midlertidig periode. Konkrete initiativer kunne f.eks. skabes i et samarbejde med turistbureauer og Wonderful Copenhagen eller som det ses på Østerbro, hvor de lokale idrætsanlæg har indgået et samarbejde med krydstogtskibene.

Samarbejde med kommercielle aktører

Flere institutioner har i dag samarbejde med firmaidrætsklubber om idræt i dagtimerne. Et styrket samarbejde med sådanne kommercielle aktører kan være med til at udfylde ledig kapacitet i de kommunale idrætsfaciliteter. Fx salg af ledig tid til fitnesscentre eller samarbejde med privatejede faciliteter som Fodboldfabrikken om at synliggøre mulighederne for at bruge det brede udsnit af idrætsfaciliteter.

Samarbejde med omegnskommuner

Kulturaftalen KulturMetropolØresund lægger op til et samarbejde om eksisterende idrætsfaciliteter på tværs af kommunegrænser. Opfølgningen på denne del i kulturaftalen kan tage udgangspunkt i den nyligt fremlagte facilitetsopgørelse fra Lokale- og Anlægsfonden. Omegnskommunerne har imidlertid i høj grad samme udfordringer som Københavns Kommune. Potentialet ligger derfor primært i at sælge tider i de specialiserede haller, som omegnskommunerne ikke selv kan tilbyde.

Information

Let adgang til booking

Det skal være nemt og enkelt at booke en tid i en idrætsfacilitet – herunder også de tider, der frigives med kort varsel. Disse services kan med fordel indarbejdes i det nye bookingsystem, som er under udarbejdelse. Det nye bookingsystem kan f.eks. indeholde funktioner, der giver brugerne mulighed for at søge efter ledige tider med udgangspunkt i deres geografiske placering med inspiration fra Rejseplanen. Eller f.eks. en funktion, der 'lagrer' brugernes adfærd i bookingsystemet, og dermed giver brugerne indsigt i hinandens bookinger (peer-to-peer). Forvaltningen har allerede

Nyt bookingsystem

I forbindelse med diskussionen af faciliteter nævnes ofte et bedre lokalebookingsystem. Der er opstillet krav til et nyt samlet bookingsystem. Der forventes en konklusion på udbudsforretningen i løbet af efteråret. Et nyt system forventes i drift i efteråret 2014. Det

nye system vil kunne samle og forbedre de funktionaliteter, der i dag er fordelt på de to eksisterende systemer. Det bliver lettere at få overblik over ledige tider, at søge faciliteter, at lave tilkøb på kulturhuse, at håndtere elektronisk adgangskontrol på skoler m.m.

Synliggørelse af idrætsanlæg

Kendskabet til idrætsanlæggene kan udvides ved at styrke kommunikationsindsatsen udadtil endnu mere. Det kan gøres vha. lokalaviser, forbedrede søgemuligheder på kommunens hjemmeside, Facebook og styrket samarbejde med aktører i de enkelte idrætsanlægs nærområder – herunder virksomheder, skoler, daginstitutioner m.fl.

Synliggørelse af ledige tider

Borgerne kan i højere grad end i dag gøres opmærksomme på ledige tider – både tomme haltider og banetid der frigives i sidste øjeblik pga. aflysninger. Det kan medvirke til at øge udnyttelsesgraden. Det vil dog kræve en fleksibel løsning med løbende opdateringer, f.eks. i form af:

- Synliggørelse af ledig kapacitet på kommunens elektroniske platforme – herunder kommunens hjemmeside, Facebook, halbooking.dk og infoskærme i f.eks. Borgerservice
- Synliggørelse af ledig kapacitet ved hjælp af f.eks. SMS-service.
- Udvikling af den nuværende app til halbooking.
- Samarbejde på tværs af idrætsanlæggene, så ledige tider på nærliggende idrætsanlæg synliggøres på de enkelte anlæg.

Ændring af rammebetingelser

Regulering af åbningstider

Med afsæt i facilitetsundersøgelsen kan det overvejes, om åbningstiden skal forkortes i mindre belagte tidsrum på udvalgte faciliteter – og tilsvarende forlænges i efterspurgte faciliteter. Det skal understreges, at hovedparten af specialfaciliteterne i dag registreres som åbne, fordi de ligger i tilknytning til andre faciliteter på eksempelvis et større idrætsanlæg.

Det vil især være oplagt at udvide åbningstiden for foreninger i svømmehallerne i weekenden. Flere svømmeklubber har i dag ventelister med især ressourcetsvage borgere, der ikke har råd til at bruge svømmehallerne som andre selvorganiserede.

I visse svømmehaller kræves særlige hensyn i forbindelse med indretning, modtagelse mv., når ressourcetsvage grupper som fx etniske piger og kvinder skal inkluderes.

Til gengæld viser undersøgelsen, at udnyttelsesgraden af gymnastiksale er bemærkelsesværdig lav i visse tidsperioder. Det taler for en regulering af åbningstiderne på disse.

Økonomi

12 timers ekstra åbningstid i weekenden fordelt på 3 svømmehaller koster 1 mio. kr. i driftsudgifter om året.

Incitament til aflysning

Der frigives ledig kapacitet, hvis foreninger, skoler, private brugere m.fl. afbestiller de baner, de ikke bruger. Et incitament kan f.eks. være refusion ved rettidig aflysning i form af en andel af en evt. brugerbetaling, et øget økonomisk tilskud til de folkeoplysende foreninger eller fordele ved næste ansøgningsrunde. Der er med incitamenterne risiko for, at brugerne vil 'over-booke' faciliteter. Dette er i modstrid med sigtet om at understrege vigtigheden af at udnytte tildelte tider. Samtidig synes det forkert at give belønning for *ikke* at udøve uønsket adfærd.

Prisdifferentiering

En differentiering af priser for benyttelse af en bane, hal eller sal på baggrund af belægningsprocenterne kan være med til at ændre brugernes adfærd og måske sikre en højere udnyttelse i tiden uden for prime-time. Det kan konkret realiseres ved f.eks.:

- Prisdifferentiering på baggrund af belægningsprocenter, så tiderne uden for prime-time er billigere og tiderne i prime-time evt. dyrere end de nuværende priser.
- Rabat, hvis brugerne booker en ny tid samme dag med henblik på at fastholde nye brugere og brugere, der kun kommer én gang.
- Prisdifferentiering til fordel for udsatte eller mindre ressourcestærke grupper – f.eks. arbejdsløse og studerende. Heri ligger også, at det kunne være gratis.

For at gøre det lettere for institutionerne at sænke priserne yderligere i de mindst attraktive tidspunkter, kan det nuværende indtægtskrav nedjusteres.

Der gøres i dag brug af prisdifferentiering i f.eks. Grøndal MultiCenter, hvor leje af idrætsfaciliteter i dagtimerne er ca. 25 % billigere end tiden i prime-time. Effekten af den nuværende prisforskel er ikke mærkbar. Prisen synes ikke at være afgørende for brugernes valg af tidspunkt for aktivitet. Dette kan evt. ændres ved at øge prisen for baneleje i prime-time, men heri ligger en risiko for, at aktiviteten enten helt fravælges eller udøves i en anden privatejet facilitet. Da hovedparten af prime-time tiden benyttes af foreninger, som bruger faciliteten gratis, vil en prisdifferentiering ikke skabe væsentlige forskydninger i deres tidsrum for halbrug. Foreningernes aktivitet kan ikke rykkes væk fra prime-time, da hverken udøvere eller trænere kan eller vil træne i dagtimer og på ydertidspunkter.

Prisdifferentiering vurderes i sig selv således kun at skabe lidt ekstra aktivitet. Det anbefales dog at fastholde nuværende prisdifferentiering for at undgå serviceforringelse for de mange brugere af dagtimerne og tilskynde øget brug af dagtimer frem for prime-time tider. Der kan også arbejdes med anlægsspecifikke prisreguleringer, som fx at give studerende rabat i udvalgte svømmehaller i dagtimerne. Der er igangsat et pilotprojekt omkring prisdifferentiering i Nørrebrohallen for at skabe mere viden om effekten heraf.

Kontrol

Løbende registrering af brug af gymnastiksale

En af de store udfordringer er, at tiden på skolerne ikke er tilstrækkeligt udnyttet. I dag udføres stikprøvekontroller på anvendelsen af bookede lokaler. En grundigere kontrol kan ske ved hjælp af elektroniske egenrapporteringer fra brugerne, opsætte 'tjekke-ind-og-ud'-systemer, opsætte lysfølere eller udtrække data for eksisterende og kommende nøglekorts aflæsere.

I 2013 blev der afsat midler til nøglekorts løsninger på de resterende kommunale folkeskole gymnastiksale. Ved at udbrede adgang med nøglekort kan brugen af gymnastiksalene løbende registreres. Det fordrer imidlertid, at nøglekortene bruges systematisk – altså at man f.eks. ikke går ind ad døren sammen med en anden forening, der har åbnet den – og at der arbejdes med data, så det er let at trække ud hvem, der har gjort brug af nøglekortene den enkelte aften. En øget kontrol vil kræve omprioritering af forvaltningens ressourcer.

Som et eksempel på øget kontrol opsættes der i skolesvømmehallerne elektroniske fremmøderegistreringsskærme fra kommende sæson.

Foruden elektronisk registrering, kan der rettes personlig henvendelse til de brugergrupper, som i udpræget grad ikke udnytter den bookede tid. Eksempelvis vil der indledes dialog med DBU København herom.

Straf ved udeblivelse

Fast gebyr

Folkeoplysningsloven § 22 stk. 4 giver hjemmel til at opkræve gebyr for at låne offentlige lokaler. MEN det er samtidig et vilkår, at midler indhentet ved gebyrer for offentlige lokaler skal indgå i driftstilskuddet til de private lokaler, foreningerne lejer eller ejer. Dertil kommer, at der ikke må gøres forskel på vilkårene inden for samme brugergruppe medmindre der er en saglig begrundelse herfor. I København er det eneste sted med gebyr byens kommunale bowlingbaner.

"No-show gebyr"

Der er ikke hjemmel i Folkeoplysningsloven til at indføre et "no show"-gebyr, og det falder heller ikke ind under gebyr muligheden i

lovens § 22, stk. 4, der beskriver en gebyrundtagelse. Der kan således ikke arbejdes med lokalegebyrer, når det drejer sig om foreninger, der vederlagsfrit benytter kommunale lokaler.

Der er ingen lovmæssige problemer i at indføre et ”no show”-gebyr for selvorganiserede brugere, der betaler baneleje. Denne praksis eksisterer i dag på anlæg med salg af tider. Her gives der ikke penge retur ved afbud senere end 24 timer før. Samme tidsfrist gælder vederlagsfri ombytning af tid.

Fremadrettet justering af banetid

I de tilfælde hvor foreninger misligholder deres tid ved at udeblive et vist antal gange, kan de straffes ved at få frataget tiden både i indeværende og kommende sæson. Dette sker i dag på flere større idrætsanlæg, men ikke på gymnastiksale. Det kan imidlertid være svært for foreninger at vurdere behovet for banetid fra en sæson til en sæson. Derfor skal foreningerne have mulighed for at afmelde tiden i starten af en sæson uden at få tildelt en sådan straf.

Andet

Overgang til brugerdrift

Ressourcestærke brugergrupper og foreninger med fokus på kreativ vækst har vist, at de både kan og vil stå for driften af specialanlæg som f.eks. beachvolleyhallen og klatrehallen på Refshaleøen, Street Mekka og Bagsværd Rostadion. Skyttecentret er også overgået til brugerdrift, og der er flere anlæg, hvor mulighederne for dette kunne afsøges, f.eks. Korallbadet. Ved fremtidige anlægsprojekter kan muligheder for at etablere driftsmodeller, hvor brugerne har ansvaret for driften, med fordel afsøges som det f.eks. er besluttet med lethallen i Ørestad. Brugernes ansvar for driften kan skabe en større lokal ansvarstagen for, at faciliteten udnyttes maksimalt. Der foreligger imidlertid ingen konkrete eksempler på at brugerdrift skaber meraktivitet.

Pulje til udvikling af nye aktivitetsmuligheder i idrætsfaciliteterne

En pulje til udvikling eller ombygning af nuværende idrætsfaciliteter med en lav belægningsgrad med henblik på at øge fleksibiliteten, så faciliteterne kan bruges til endnu flere aktiviteter. Det kan fx være faciliteter til niche- og trendaktiviteter som paddle tennis og krolf, der typisk har stor tilslutning af selvorganiserede brugere for en kortere årrække. Puljen kan administreres centralt og fordeles til institutioner efter ansøgning.

Økonomi

1 mio. kr. årligt.

Forbedring af servicetilbud i tilknytning til idrætsanlæg

Klubhusfaciliteter, cafétilbud og brugervenlige miljøer, der ligger i tilknytning til idrætsfaciliteter, er helt centrale for det sociale liv blandt idrætsudøvere. Gode servicetilbud har med andre ord betydning for brugernes oplevelse af at bruge og være på et anlæg.

Investering i 'aktivitetsmedarbejdere'

Den interne og eksterne kommunikation kan opprioriteres ved at ansætte en 'aktivitetsmedarbejder' på de enkelte idrætsanlæg, evt. fordelt på flere idrætsanlæg. 'Aktivitetsmedarbejderens' opgave er at igangsætte formidlingsprojekter med henblik på at styrke synligheden udadtil, styrke relationen mellem idrætsanlægget og dets brugere, blive klogere på brugernes behov og oplevelser, sætte fokus på ikke-brugerne, understøtte foreningsidrætten mv. Herunder kan 'aktivitetsmedarbejderens' opgave også være at styrke et tværgående samarbejde idrætsanlæggene imellem.

En investering i en eller flere 'aktivitetsmedarbejdere' skal ses i lyset af, at københavnernes opmærksomhed og tid i stigende omfang er en knap ressource. Det er ikke alene nok at stille faciliteter til rådighed. Idrætsanlæggene skal løbende varetage nye opgaver og udvikle nye services. Hertil kommer en udfordring i at nå ud til de borgere, der i dag ikke benytter sig af idrætsanlæggenes tilbud.

Det vurderes, at det er relevant at ansætte 6 aktivitetsmedarbejdere.

Økonomi

Aktivitetsmedarbejdere koster årligt ca. 450.000 kr. Der skal således afsættes i alt 2,7 mio. kr.

Borgerrettede projekter

Ud fra en bredere idrætspolitisk betragtning kan udnyttelsesgraden i hallerne øges ved at lave initiativer, der øger borgernes idrætsdeltagelse generelt. Kultur- og fritidsforvaltningen har i dag en lang række projekter og udadrettede aktiviteter med sigte på at understøtte foreninger og få flere borgere til at dyrke foreningsidræt. Foreningsidrætten anvender i udpræget grad tiderne i prime-time og en øget tilslutning vil derfor ikke direkte kunne fylde hullerne i banetiderne ud.

Der kan dog også igangsættes projekter, der målrettes borgere med mulighed for at bruge idrætshallerne på tidspunkter med lave udnyttelsesgrader som fx borgere uden for arbejdsmarkedet, pensionister, studerende, virksomheder, mor/barn aktiviteter mv. Tilbuddene vil evt. kunne igangsættes og koordineres af en kommunalt ansat projektmedarbejder eller en aktivitetsmedarbejder på anlæggene.

